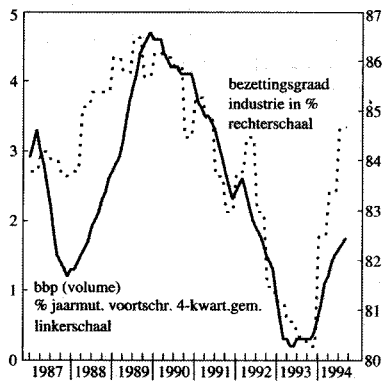

Statistiek

Algemeen conjunctuurbeeld

Van een aantal indicatoren die in het Conjunctuurbericht zijn opgenomen, is de ontwikkeling volgens de meest recente gegevens betrekkelijk stabiel. De toename van het bruto binnenlands produkt in het derde kwartaal van dit jaar lag in dezelfde orde van grootte als in beide voorgaande kwartalen. Ook de groei van de industriële productie is vrijwel even hoog als in het tweede kwartaal. Het vertrouwen van de consumenten en ook dat van de ondernemers in de industrie is in de laatste maanden niet duidelijk verbeterd. De groei van de gezinsconsumptie is in de loop van het jaar duidelijk afgenomen. De daling van de werkloosheid stagneert. Andere indicatoren wijzen op een verdere verbetering. De bezettingsgraad van de productie-installaties in de industrie is in de loop van het jaar toegenomen (figuur 1). Ook het herstel in de bouwnijverheid zet door.

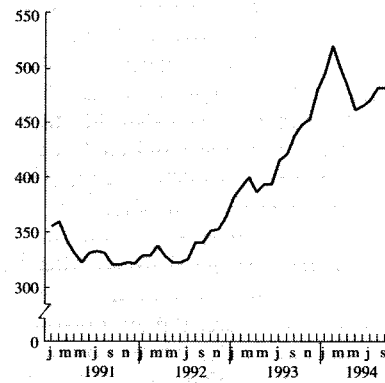
Figuur 1. Bruto binnenlands produkt en bezettingsgraad industrie

Werkloosheid

Het aantal geregistreerde werklozen bedroeg in de periode augustus-oktober van dit jaar 484 duizend (figuur 2). Dit zijn er evenveel als in de voorgaande driemaandsperiode. Vanaf medio 1992 tot en met het eerste kwartaal van 1994 steeg de werkloosheid. In april deed zich abrupt een omslag voor. Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden kwam het aantal geregistreerde werklozen in het tweede kwartaal 28 duizend lager uit dan in het eerste kwartaal. Het seizoengecorrigeerde cijfer voor het derde kwartaal was vervolgens vijfduizend

Figuur 2. Geregistreerde werklozen, driemaandsgemiddelden x 1000

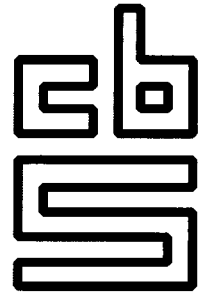
hoger dan in het tweede kwartaal. Het cijfer over augustus-oktober is even hoog als dat van het derde kwartaal. De daling van de werkloosheid stagneert dus. Het verschil met vorig jaar neemt nog steeds af. In het eerste kwartaal van 1994 waren er 129 duizend werklozen meer dan een jaar eerder. In het tweede kwartaal bedroeg het verschil met vorig jaar nog 67 duizend. In de periode augustus-oktober is het verschil verder afgenomen tot 46 duizend. Dit komt doordat de werkloosheid sinds juli nauwelijks meer daalt, terwijl er vorig jaar in deze periode nog een stijging was.

Consumptie

De groei van de gezinsconsumptie is in de loop van dit jaar afgenomen. Het volume van de binnenlandse consumptieve bestedingen door gezinnen in het derde kwartaal van dit jaar was 0,8% groter dan een jaar eerder. Dit groeicijfer blijft iets achter bij de stijging in het tweede kwartaal (1,4%) en is duidelijk lager dan in

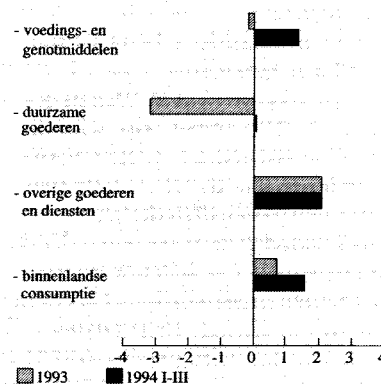
het eerste kwartaal (2,7%). Over de eerste negen maanden ligt het consumptievolume 1,6% boven het niveau van de overeenkomstige periode van 1993. De stagnerende groei van de gezinsconsumptie in 1994 kan grotendeels worden toegeschreven aan de categorie duurzame consumptiegoederen (figuur 3).

In de eerste helft van 1994 is het volume van de gezinsconsumptie in Nederland 1,8% groter dan een jaar eerder. Internationaal gezien neemt Nederland hiermee een middenpositie in (figuur 4). Spanje is het enige land waar de consumptieve bestedingen door gezinnen in de eerste zes maanden zijn gedaald. In Noorwegen en Finland is de groei van de consumptie het hoogst. In Zweden bleef de stijging in de eerste zes

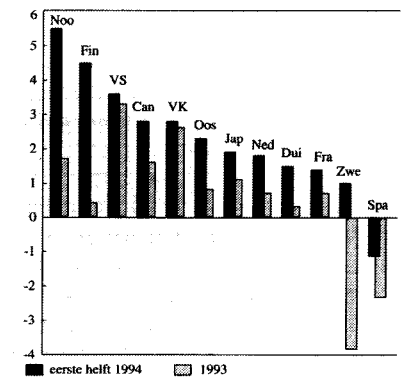

maanden beperkt tot 1%. In deze drie Scandinavische landen is er in de eerste zes maanden van dit jaar een duidelijke economische groei. In Finland en Zweden komen de stijgingen uit op 3%. In de periode 1991-1993 werden in beide landen op jaarbasis uitsluitend dalingen waargenomen. In Noorwegen is de groei in het eerste halfjaar bijzonder fors (6,5%). In dit land werden ook in de voorgaande jaren positieve groeicijfers gemeten.

Figuur 3. Consumptie, Nederland, per categorie, procentuele mutaties t.o.v. overeenkomstige periode van vorig jaar

Figuur 4. Gezinsconsumptie, volume, procentuele mutatie t.o.v. overeenkomstige periode voorgaand jaar

Kerngegevens recente ontwikkelingen, procentuele mutaties t.o.v. hetzelfde jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1987/91 gemidd.	1992	1993	1993				1994				Trend 2)	
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	juli	aug.	sept.	okt.		
VOLUME-GEGEVENS													
<i>Productie (Kwartaalrekeningen)</i>													
Bruto binnenlands produkt (m.p.)	3.0	1.3	0.4	0.3	2.2	2.2	2.0						
Landbouw en visserij	4.1	1.1	5.4	5.1	2.6	-2.8							+
Nijverheid	2.4	-0.7	-2.0	-0.9	1.6	4.0							+
Handel, hotel- en restaurantw., rep. bedr.	3.6	0.7	0.2	-0.9	3.0	0.8							
Transport, opslag- en communicatiebedr.	4.8	5.3	1.7	1.5	4.0	3.1							+
Overige dienstverlening (excl. overh.)	3.2	2.2	1.7	2.0	2.7	2.5							+
Algemeen overheidsbestuur, enz.	1.0	0.9	0.6	0.6	1.6	1.1							
<i>Productie (maandindicatoren)</i>													
Delfstoffenwinning	1	1	1	5	1	6	-1	-1	5	-5			+
Industrie	3	-1	-3	-2	1	3	3	3	4	2			
Voedings- en genotmiddelenindustrie	3	-1	-2	-2	1	0							
Textiel-, kleding- en lederindustrie	1	-7	-1	4	0	4							+
Papier- en grafische industrie	3	0	-2	-2	2	1							
Chemische industrie	2	-1	-2	1	4	7		8	11				+
Rubber- en kunststofverw. industrie	6	0	-4	-2	-2	4							
Hout- en bouwmaterialenindustrie	2	1	-2	-4	0	6							+
Basismetalenindustrie	0	0	0	-1	-1								
Elektrotechnische industrie	2	-1	-1	0	1	4							+
Rest metaal- en overige industrie	3	0	-6	-5	0	1							
Openbare nutsbedrijven	2	1	2	3	0	4							+
Bouwnijverheid		-2	-5	-6	-5	3	5	-11	28	1			
<i>Consumptie</i>													
Binnenlandse gezinsconsumptie	3	2	1	0	3	1	1	-1	2	2			
Voedings- en genotmiddelen	2	1	0	-1	1	0	3	0	4	4			
Duurzame consumptiegoederen	4	1	-3	-5	4	0	-3	-10	0	1			
Overige goederen en diensten	3	3	2	2	3	2	2	1	2	2			+
<i>Investerings in vaste activa</i>													
Bruto investeringen, totaal	2	1	-2	-8	2	4							
Bedrijven	2	1	-2	-9	2	3							
Overheid	3	5	-3	-3	0	4							
<i>Buitenlandse handel (goederen)</i>													
Invoer	6	2	-1	-1	8	3							+
Uitvoer	6	3	1	4	9	5							++
<i>BBP internationaal</i>													
Verenigde Staten	2.0	2.3	3.2	3.1	3.6	4.1	4.3						+
Duitsland	3.9	1.4	-1.7	-0.5	1.6	2.3							
Verenigd Koninkrijk	2.0	-0.5	2.1	2.7	2.8	3.6	3.6						+
Japan	4.9	1.4	0.1	-0.2	-0.2	0.1							
PRIJZEN													
Consumentenprijsindex		3.2	2.6	2.7	3.0	2.9	2.7	2.7	2.6	2.7	2.8		+
<i>Productenprijzen industrie</i>													
Afzet		-1.2	-1.8	-1.4	-0.8	-0.1	0.8	0.1	0.8	1.4			
Verbruik		-3.1	-3.6	-2.7	-1.3	1.0	2.5	1.3	2.4	3.9			
Aardolie, North Sea Brent (in \$ per barrel)	19.00	19.32	17.24	15.42	13.74	15.97	17.08	17.74	17.21	16.29	16.58		-1
<i>Regelingslonen</i>													
Particuliere bedrijven	1.8	4.3	3.2	2.8	2.4	1.7	1.3	1.3	1.3	1.3	1.2		
Overheid	2.0	3.2	2.5	2.4	1.6	1.2	0.9	1.0	0.8	0.8	0.0		
Gepremieerde en gesubsidieerde sector	2.1	4.0	3.7	2.8	2.5	0.3	0.3	0.4	0.4	0.2	0.2		
<i>Wisselkoersen (in gld.)</i>													
Amerikaanse dollar (1)	1.96	1.76	1.86	1.89	1.93	1.87	1.75	1.76	1.76	1.74	1.70		
Duitse mark (1)	1.127	1.126	1.123	1.122	1.122	1.122	1.122	1.122	1.123	1.121	1.120		
Engelse pond (1)	3.37	3.10	2.79	2.82	2.88	2.81	2.72	2.72	2.71	2.72	2.74		
Japanse yen (100)	1.43	1.39	1.68	1.74	1.80	1.81	1.77	1.79	1.76	1.76	1.73		++
OVERIGE INDICATOREN													
Consumentenvertrouwen 1) (in %)	1	-14	-22	-23	-16	-9	1	-5	3	6	-3		
Economisch klimaat	-4	-36	-50	-47	-36	-19	3	-12	5	16	1		
Koopbereidheid	5	1	-4	-8	-3	-2	0	-1	1	-1	-5		
Koersindex voor aandelen, algemeen	4	5	16	36	37	25	14	15	14	13	5		++
Uitgesproken faillissementen	-2	24	27	12	13	-1	-3	-19	19	-6	-7		+
<i>Conjunctuurtest</i>													
Industrie													
Beoordeling orderpositie 1) (in %)	-7	-16	-22	-22	-12	-9	-4	-4	-4	-3			
Orderpositie (4e kw. 1993=100)	116	115	102	100	102	104	104	104	105	104			
Bezettingsgraad (in %)	85	83	81	80	83	83	85						+
<i>Zakelijke dienstverlening</i>													
Beoordeling orderpositie 1) (in %)													
Computer servicebureaus		-36	-26	5	8	-14							
Ingenieurs- en architectenbur.		-11	-21	-29	-25	-16							
Economische adviesbureaus		-12	-14	-13	-8	-7							
<i>Arbeidsmarkt</i>													
Aantal banen van werknemers (x 1000)	5206	5551	5545	5487									
Aantal vacatures (x 1000)		67	39	33	43	42							-1
Geregistreerde werklozen 3) (x 1000)		336	415	453	520	461	484	470	484	484			++
Idem, in % van de totale beroepsbevolking		5.3	6.5	7.1	8.1	7.2	7.6	7.3	7.6	7.6			++
Aantal werkloosheidsuitkeringen (x 1000)		587	664	712	777	749	763	754	765	770			++
Aantal uren uitzendkrachten		-6	-10	-12	-1	14							-1
<i>Geld en krediet</i>													
Spaartegoeden	5.7			2.8	3.2	3.2		3.3	3.2	3.6			+
Binnenlandse liquiditeitsmassa	8	6	7	6	7	5	4	4	4	4			++

1) Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal; 2) Trend: procentuele jaarmutatie van het meest recente voortschrijdende 12-maands gemiddelde; -1: kleiner dan -5%; -1: tussen -5% en -2%; 1: tussen -2% en +2%; 1+: tussen 2% en 5%; 1++: groter dan 5%. 3) Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. De gegevens zijn niet voor het seizoen gecorrigeerd; 4) Reeksbreuk; - : gegevens nog niet beschikbaar.